→ Hazırlayan: TOBB Basın Yayın Dairesi
→ Röportajlar: Gülder DEMİR

Kadın Girişimciler TOBB'

TOBB Kadın Girişimciler Kurulu Üyeleri, TOBB Başkanı M. Rifat Hisarcıklıoğlu ile birlikte Anıtkabir'i ziyaret etti.

Türkiye Odalar ve Borsalar Birliği (TOBB) geçen yıl olduğu gibi bu yıl da 8 Mart Dünya Kadınlar Günü'nde "Kadın Girişimciler Kurulu İstişare Toplantısı"nı Ankara'da yaptı. Ancak bu yılki toplantı geçtiğimiz yıldan farklı bir ayrıcalığa sahipti. Türkiye genelinde oda ve borsa seçimleri tamamlanmış ve 365 oda ve borsada meclis üyeliğine seçilen kadınlar TOBB içinde bir tarihe tanıklık ediyorlardı. Önceki yıllarda TOBB'a bağlı oda ve borsaların meclis üyeliklerinde ve yönetimlerinde kadın üyelikleri sayısının azlığı dikkat çekiciyken bu yıl yapılan seçimlerde TOBB Başkanı M. Rifat Hisarcıklıoğlu'nun tabiriyle "Bir devrim yaşandı" ve oda/borsa meclis üyeliklerine 149 kadın seçildi. İki kadın oda ve borsaların meclis başkanı olurken, bir oda bir de borsa başkanı kadın oldu.

da Devrim Yaptı

Çok değil geçtiğimiz yıl Cumhuriyet Bayramı'nda kurulan "TOBB Kadın Girişimciler Kurulu" 1,5 yıl gibi kısa bir sürede Türkiye'nin en geniş üye ağına sahip meslek kuruluşu haline geldi. TOBB Başkanı M. Rifat Hisarcıklıoğlu, 73 ilde Kadın Girişimciler Kurullarının oluşum sürecini tamamladığını açıkladı. Türk iş dünyasının çatı örgütü TOBB, Türkiye'de kadın girişimci sayısının erkek girişimcilerle eşit hale getirilmesini istiyor. TOBB Başkanı M. Rifat Hisarcıklıoğlu'nun değişik toplantılarda dile getirdiği görüş, bir milyon 300 bin TOBB üyesinin yanında bir milyon 300 kadın girişimci görmek istiyoruz şeklinde.

TOBB BAŞKANI M. RİFAT HİSARCIKLIOĞLU:

"Bir Milyon 300 Bin Kadın Girişimci İstiyoruz"

2007'nin Cumhuriyet Bayramı'nda kurulan ve bin iki yüz yetmiş beş üyeye ulaşan TOBB Kadın Girişimciler Kurulu İstişare Toplantısında iş hayatındaki her on kadından birinin işveren konumunda olduğunu hatırlatan TOBB Başkanı M. Rifat Hisarcıklıoğlu,"Hedefimiz 1,3 milyon üyemizin yanında 1,3 milyon kadın girişimci görmek istiyoruz" dedi.

Türkiye Odalar ve Borsalar Birliği (TOBB) "Kadın Girişimciler Kurulu İstişare Toplantısı" 8 Mart Dünya Kadınlar Günü'nde Ankara'da yapıldı. Kadınların hem sosyal hayatta hem de iş hayatında daha fazla inisiyatif ve görev üstlenmesini istediklerini belirten TOBB Başkanı M. Rifat Hisarcıklıoğlu, bu amaç doğrultusunda çalıştıklarının altını çizdi. Konuşmasının bu noktasında Uluslararası Çalışma Örgütü'nün (ILO) verilerine dikkat çeken Hisarcıklıoğlu, 2007 yılında küresel ölçekte kadın istihdam oranının yüzde 49, Avrupa Birliği'nde yüzde 56 olduğunu söyledi. Hisarcıklıoğlu, Türkiye'de ise kadın istihdam oranının yüzde 25'te kaldığını hatırlattı. 15,7 milyon erkek istihdamına karşı, kadın istihdamının ancak 5,6 milyon olduğunu vurgulayan Hisarcıklıoğlu, çalışabilir yaştaki 25,4 milyon kadından yakla-

KAPAK ←

TOBB Başkanı M. Rifat Hisarcıklıoğlu, TOBB Kadın Girişimciler Kurulu Başkanı Aynur Bektaş ve TOBB Yönetim Kurulu Üyesi İlhan Parseker.

şık 20 milyonunun, işgücüne dâhil edilemediğini belirtti. İstihdam edilen kadınların yüzde 44'ünün tarım sektöründe olduğunu, erkeklerdeyse bu oran sadece yüzde 19'da kaldığını ifade eden TOBB Başkanı Hisarcıklıoğlu, konuşmasını şöyle sürdürdü:

"Tarımdaki kadın istihdamının yüzde 74'ü, ücretsiz aile işçisi statüsünde çalışmaktadır. Ama daha çarpıcı olanı, 1 milyon 259 bin işverenin sadece yüzde 7'si, yani 83 bini kadındır.

Hedefimiz, Türkiye'de kadın girişimcilerin sayısını, erkek girişimcilerin sayısıyla eşit hale getirmektir. TOBB olarak, 1,3 milyon üyemizin yanında, 1,3 milyon kadın girişimci görmek istiyoruz."

KADINLARIMIZLA GURUR DUYUYORUZ

"TOBB Kadın Girişimciler Kurulu"nu, yaklaşık 1,5 yıl önce, 29 Ekim 2007'de kurduklarını hatırlatan TOBB Başkanı M. Rifat Hisarcıklıoğlu, bu süre içinde 73 ilde Kadın Girişimciler Kurullarının oluşum sürecini tamamlandığını ifade ederek, bu sürecin süratle örgütlenmesinde, TOBB Kadın Girişimciler Kurulu Başkanı Aynur Bektaş başta olmak üzere, TOBB Kadın Girişimciler Kurulu üyelerinin, oda ve borsa başkanlarının, İl kadın girişimciler kurulu başkanları ve il kadın girişimciler kurulu üyelerinin çok ciddi çalışma ve katkıları olduğunu ifade etti.

29 Ağustos'ta Ankara'daki Kadın Girişimciler Kurulu Kongresi ile başlayan süreçte, kadın girişimcilerin oda/borsa seçimlerinde yer almasını kolaylaştıracak şekilde bilgilendirme faaliyetleri gerçekleştirdiklerini anımsatan TOBB Başkanı Hisarcıklıoğlu, "Bunun sonucunda, bir devrim yaşandı ve rekor düzeyde kadın üye, oda/borsa seçimlerine ilgi gösterdi. oda/borsa meclislerine seçilen kadın meclis üyesi sayısı, bir önceki seçimde 51 iken, üç katına çıktı ve 149'a ulaştı. İki Odamızın Meclisi Başkanı ile bir Oda ve bir Borsamızın Yönetim Kurulu Başkanı da kadın üyelerden seçildi" açıklamasını yaptı.

"Gerçek bir devrimi gerçekleştirdiniz. İlk defa rekor düzeyde kadın üyemiz oda seçimlerine ilgi gösterdi" ifadesini kullanan Hisarcıklıoğlu, bunun yansıması olarak oda ve borsa seçimlerinde seçilen kadın meclis üyesi sayısı bir önceki dönemde 51 iken iki katı artarak 149'a ulaştığını ifade ederek şu rakamları verdi: "Kadın Meclis üyesi sayısı; Sanayi Odalarında yüzde 567 artarak üçten 20'ye çıktı. Ticaret ve Sanayi Odalarında yüzde 209 artarak 22'den 68'e kadın meclis üyemiz oldu. Ticaret Odalarında yüzde 188 artarak 16'dan 46'ya, Deniz Ticaret Odalarında yüzde 150 artarak eskiden 2'den 5'e, Ticaret Borsalarında yüzde 25 artarak 8'den 10'a çıktı. İki odamızın meclis başkanı bir oda ve borsamızın başkanı kadınlardan seçildi onlarla da gurur duyuyoruz."

TOBB KADIN GİRİŞİMCİLER KURULU BAŞKANI AYNUR BEKTAŞ:

"Yönetim Kadınların Hakkıdır"

TOBB Kadın Girişimciler Kurulu Başkanı Aynur Bektaş, oda/borsa seçimlerinin kadınlar için bir kademe, bir geçiş olduğunu vurgulayarak "Bütün kadınların TOBB Başkanı M. Rifat Hisarcıklıoğlu'na bir teşekkür borcu var. Önce böyle bir oluşuma öncülük ettiği için teşekkür ediyoruz. Ayrıca TOBB'un bütün yönetimi ve bütün birimleri bizimle çok ilgileniyorlar, hepsine teşekkür ediyoruz" dedi.

Kadınlar, TOBB Başkanı Rifat Hisarcıklıoğlu'nun yoğun çabalarıyla TOBB bünyesinde girişimci olarak yer almaya başladı. TOBB Kadın Girişimciler Kurulu Başkanı Aynur Bektaş kadın girişimci sayısının artmasına ilişkin sorularımızı yanıtladı.

● Kadın Girişimciler Kurulu Başkanı olarak "Kadınlar Yönetimi Hak Ediyor" dediğinizde ne anlatmak istediğinizi açar mısınız?

İki türlü sorun var. Birincisi, kadınlardan girişimci çıkmıyor, bir milyon üç yüz bin erkeğe karşılık seksen bin tane girişimci kadın var. İkincisi girişimci olan kadınlar da yönetime katılmıyor. Onun için önümüzde oda/borsa seçimleri var, bu kadınlar hiç olmazsa meclislere, komitelere girsin diye düşündük. Zaten TOBB Başkanımız da kadınlar katılımcı olsun demişti. Odalara kayıtlı kadınları toparlayarak bir brifing verildi, çünkü nasıl katılacağımızı bilmiyorduk. Seçimlerde çok başarılı olduk mu? Yeterli değil ama çok kısa sürede komiteler hariç 50 kadından 151 kadına çıkması, Çorlu TSO ve İzmit TB olmak üzere iki tane başkanın çıkması kısmen başarı sayılır. İstanbul'da beklediğimiz oldu, beklemediğimiz Anadolu'dan daha çok kadın katılımı çıkması oldu. Gerçekten özellikle Gaziantep, Kütahya, Kayseri, Konya, Kahramanmaraş, Ankara bu konuda çok duyarlı oldu ve oradaki kadın arkadaşlarımız da çok çalıştı bu sonuçları aldık.

● Kadın girişimcilerin oda/borsa seçimlerindeki bu başarıları neden önemli?

Yerel yönetim seçimleri yapıldı ve görüyoruz ki ne il meclislerinde, ne başkanlıklarında kadınlar yok. Kısaca siyasette hiç kadın yok. Bence oda seçimleri bir kademedir, bir geçiştir. Kadın yaptığı işin sosyal boyutunu, yani yaptığı işin o sektördeki diğer insanlarla temsilini de yaparsa o zaman kadın sivil toplum örgütleri nedeniyle bir adım daha ileri gidiyor. Ben de bunu yaşıyorum, hiçbir zaman siyasi bir kimliğim olmamasına rağmen yönetimde olduğum için genel olarak şirketimin yönetimindeyim, TOBB kadın Girişimciler Türkiye Giyim Sanayiciler Derneği'nin Yönetim Kurulu Başkan Yardımcılığı yaptım. Buralarda insanlar sizi keşfediyor, fark ediyor, toplum sizi tanıyor ve giderek bir siyasetçi profili ortaya çıkıyor. Onun için diyorum ki, kadınların mutlaka ve mutlaka yönetimlerde yer alması lazım.

● TOBB Türkiye'nin AB tam üyeliği sürecindeki çalışmalara sivil toplum kurumlarının katılmasını çok önemsiyor. Kadın Girişimciler Kurulu olarak bu sürece katılımınız olacak mı?

TOBB Başkanımız Hisarcıklıoğlu ve Anadolu'nun çeşitli yerlerinden gelen kadınlarla birlikte Başbakanı ziyaret ettiğimizde Avrupa Birliği toplantılarına sivil toplum kurumlarının da katılması gerektiğini dile getirdik. Bundan sonra TOBB olarak neler yapabiliriz dediğimizde çok önemsediğimiz AB büromuz var ve başında da Mustafa Bayburtlu bulunuyor ve onunla müşterek çalışmalarımız var. Şafak Çivici, kadın çalışmalarında bizi temsil ediyor. Birçok kadın derneğimiz var, onlarla birlikte bir meclis oluşturarak AB çalışmalarında daha çok yer almamız gerekir, bu konuda TOBB öncülük yapabilir. Önümüzdeki günlerde TOBB Başkanımız M. Rifat Hisarcıklıoğlu ile görüşeceğiz.

● Seçimler geride kaldı, bundan sonraki süreçte sizi neler bekliyor?

Kadın Girişimciler Kurulu'nu oluşturduk ve ama şimdilik bir bebek. Henüz gidemediğimiz illerimiz var. Nitelik ve nicelik olarak kadınlarımızı artırmak, eğitim vermek, hepsinin rol model olduğunu kabul ettirmek, bundan sonraki oda seçimlerinde daha çok etkili olabilmek için şimdiden çalışmalara başlamak lazım. Ayrıca siyasetle de ilgilenmeleri gerektiği gibi kendi şehirlerinde girişimci kadınlar yaratarak kadınları iş hayatına katmak gerekiyor. Özellikle Anadolu ağırlıklı olarak içeride daha çok çalışmamız gerekiyor. Kadınlara yönelik "Mikro Kredi"lerin tanıtımı ile ilgili toplantılar yapmamız gerekiyor. Türkiye İsrafı Önleme Vakfi ile birlikte mikro krediyle ilgili yirmi sekiz kadına ödül verildi. Kadınların bin lira ile beş yüz lira ile nasıl ev geçirdiğini, seksen bir yaşında bir kadının bu paradan yararlanarak

torunlarına baktığını, böbrek hastası kocasına kadının baktığını, hayvanlar alıp besicilik yaptıklarını, bakkallar açtıklarını gördük. Bin lira ile kadınlar girişimci olmuş. Enteresan olan bir şey bir-ikisi dışında kocaları bu kadınları terk etmiş veya üstlerine kuma gelmiş kadınlar bunu kabul etmemişler. Demek ki kadın aynı kriz dönemlerindeki gibi çaresiz kalınca girişimci oluyor.

Sağolsun Rifat Başkan TOBB'un elli sekiz sektörlerinden biri yaptı. Kadın Girişimciler de sektör meclislerinin toplantısında temsil edilir oldu. İlk ekonomik sorunları değerlendirme toplantısında başbakan adına bir temsilci Nazım Ekren ve tüm bakanların olduğu, sabah başlayıp gece saat dörde kadar süren toplantıda ilk sözü yeni, "çiçeği burnunda sektörümüz" diyerek de bana verdiler. O toplantıda "en çok kadın hizmet sektöründe çalışıyor ama hizmet sektörü KOSGEB kredilerinden yararlanamıyor, biz o kredileri istiyoruz" dedik. Hakikaten çok dikkate alındı ve biz de çok takip ettik, şu anda yasa çıkma aşamasında. Bu yasa ile daha çok kadın kredilerden yararlanarak iş yeri açabilecek, daha çok kadın girişimci olacak. Bütün kadınların TOBB Başkanı M. Rifat Hisarcıklıoğlu'na bir teşekkür borcu var. Önce böyle bir oluşuma öncülük ettiği için teşekkür ediyoruz. Ayrıca TOBB'un bütün yönetimi ve bütün birimleri bizimle çok ilgileniyorlar, hepsine teşekkür ediyoruz. Şimdi 1273 kadın olduk ama biz ters kota koyduk, bundan sonra çalışma gruplarını oluşturacağız. Önümüzde TOBB Genel Kurulu var, Rıfat Başkanın seçimi bitsin kapısını aşındırmaya başlayacağız ve "Kadın Girişimcilik Merkezi" isteyeceğiz. Şu anda Kahramanmaraş TSO Yönetim Kurulu Başkanı Mehmet Balduk bunun adımını attı. Eski bir binayı alarak kadın girişimcilere verdi onun restorasyonu ile uğraşılıyor. Ceylan Balduk Kahramanmaraş Kadın Girişimciler İl Başkanımız iki hafta önce onlarla bir toplantı yaptık. Açılacak Kadın Girişimci Merkezi'nde sıfırdan bir kadın evinden çıkıp gelip ne yapayım şimdi diyebilecek. KOSGEB, İş-Kur ne yapar, tek tek kadınlara anlatılarak yönlendirilecekler, bir anlamıyla koçluk hizmeti verilecek. Tabiri caizse kapıdan geçen kadın içeri girdiğinde mikro kredi nasıl alabilir, bir sonraki aşamada işini büyütmek istediğinde KOSGEB'e nasıl başvuracak, proje bazlı neler yapabilir, Kredi Garanti Fonu'nu nasıl devreye sokabilir bütün bunlar anlatılacak. En çok "Benim karım BAĞKUR'lu veya SSK'lı KOSGEB'den yararlanamıyor" sorusuyla bana geliniyor. Tabii yararlanamaz çünkü işçi görünüyor. Veya kadın şirket kurmuş KOSGEB kredi vermiyor, neden ise çalışanları sigortalı değil. Kadın şirket kuruyor orada sadece kendini sigortalı gösteriyor. Bu olmaması lazım, kayıt dışılık son derece yanlış. Bir şirket kurmuşsun o zaman bu çalışanlarını sigortalı edecek kadar gücün olacak. Kadınlar ise bunları değiştirmeye çalışıyor. Oysa iş hayatına giriyorsunuz artık siz değişin diyoruz. Kadın Girişim Merkezileri'nin odalar bazında açılması

lazım. Son gittiğim Kayseri'de de Kadın Girişim Merkezi'ni dile getirdim, orada da bir faaliyet yürütülüyor.

● **Tarım alanında birçok kadınımız çalışmasına rağmen girişimcilik konusunda maalesef çok gerideler bu alanda siz bir çalışma yürütmeyi düşünüyor musunuz?**

Kadın Girişimciler Kurulu'nun her alana yetişebilmesi mümkün değil. İl başkanlıklarını bu amaçla kuruduk. Kimi yöremizde tekstil, elişi var başka bir bölgemizde tarım var. İllerdeki kadınlarımız odalarla olduğu kadar üniversitelerle birlikte çalışmalar yürütecekler. Örneğin Samsun TSO kadınlarımızın önderliğinde Tıp Fakültesi hocaları tarafından verilen eğitimle altmış yedi kadını tam hastabakıcı olarak yetiştirip, sertifika verdi ve bu kadınlar iş bulabiliyor. Tarım alanında da iller kendi eğitimlerini vermeliler. Kadın Girişimciler Kurulu iller bazında büyüdükçe kadınların kendi aralarında iş yapma ilişkileri de gelişecek. Bundan sonraki hedefimiz bölgesel çalışmalar yapmak. İlleri oluşturduk şimdi bölgeler toplantısıyla illeri birbirleriyle kaynaştırmak. Ayrıca bu toplantılara erkekleri de alacağız. Çünkü kadınları ayırmak değil tam tersine erkeklerin bulunduğu ilişkiler içine sokmak. Kadın niye siyasette, yönetim de yok, çünkü bu konuda eğitimi yok. Kadının da katılımcı olması lazım, bir yerlere girip çıkması lazım. İş seyahatlerine katılmamız gerekiyor. DEİK İş Konseyleri'nin düzenlediği, odaların düzenlediği iş gezilerine şirketler çağırılıyor bakıyorsunuz erkekler gidiyor, kadınlar girmiyor. TOBB'daki görevim ömür boyu devam etmeyecek, devrettiğimde iş seyahatlerine katılmaya kesin kararlıyım. Orada da bir rol model lazım. TOBB'daki bu girişimle biz birbirimizi tanıdık ve önce girmem diyen kadınlarımız şimdi ben de katılmak istiyorum diyorlar. Bu giderek iş kadınlarının birbirini tanıması, iş ilişkilerini geliştirmesiyle birlikte ekonomik olarak da kadınları güçlü kılıyor. Örneğin bir bal üreticisi iş kadınını tanıdığımızda bal alacaksam o kadın arkadaşımızdan almayı tercih ediyorum. Bunun gibi onlarca örnek verebilirim. Sonuç olarak kadınlar iyi gidiyor...

ÇORLU TSO YÖNETİM KURULU BAŞKANI ÖZLEM YEMİŞÇİ:

Üreten Kadın Doğal Olarak Girişimcidir...

Girişimci kadınların, çalışma hayatında önlerindeki engelleri en kısa zamanda ortadan kaldıracaklarına, çalışma hayatında hak ettikleri yeri bulacaklarına inandığını belirten Çorlu TSO Yönetim Kurulu Başkanı Özlem Yemişci kadınlara şöyle seslendi: "Kendilerine sahip çıkan TOBB Kadın Girişimciler Kurulu'nun ve İllerindeki Kadın Girişimciler Kurulları'nın tüm çalışmalarını lütfen takip etsinler diyorum."

Türkiye'de ilk kez bir oda ve bir borsa başkanlığına seçilen kadın girişimler, bulundukları bölgelerde kendilerini bekleyen zorlu bir sürecin başında olduklarının bilincinde çıktıkları yolda ilerlemede kararlı görünüyorlar. Özlem Yemişçi, sanayi kenti Çorlu'da Ticaret ve Sanayi Odası Yönetim Kurulu Başkanlığı'na seçildi.

● Çorlu TSO Yönetim Kurulu Başkanlığı'na seçilmeniz sürecinde yürüttüğünüz çalışmalar nelerdi ve seçim sürecini nasıl değerlendiriyorsunuz?

Takdir ettiğiniz gibi, Birliğimiz Oda ve Borsa Organ Seçimleri belirli bir süreci kapsıyor. Bu süreçte sektörel bazda meslek grubumda çalışmalarımı sürdürdüm. Çalışma süreci yoğun bir dönem ama bir o kadar da heyecanlı ve yapıcı. Çünkü, birlikte yola çıktığınız oda üyeleri bu süreçte birbirleriyle çok güzel paylaşımlar içerisine giriyorlar. Bu paylaşımlar; Oda için, üyeler için ve Çorlu için geleceğe yönelik çalışmalara dahi ışık tutabiliyor.

● Sizce girişimci kadınlar daha çok oda ve borsa yönetimlerinde yer almak için ne yapmalılar? Başka bir ifadeyle siz bu süreçten ne gibi dersler çıkardınız?

Bu hususta en önemli adımı Türkiye Odalar ve Borsalar Birliğimiz atmıştır. Bünyesinde kurduğu Kadın Girişimciler Kurulu'nu, ülkemizin tüm illerinde İl Kadın Girişimciler Kurulları kurarak; illerde ve ilçelerdeki tüm kadınlarımıza söz hakkı vermiş, yollarını açmıştır. Görüşüm, kadınlarımızın aktif olan düşüncelerini, eyleme dönüştürmeleri gerektiğine inanıyorum. Düşünce yalnızca beyinlerimizde kalır, eyleme dönüşmez ise kısır bir döngüden hiçbir zaman çıkamayız. Çıkardığım derslere gelince; hedeflerinizi belirlerseniz, paylaşımlarınız "biz" olursa ve çalışırsanız başarırsınız.

● Çorlu TSO için neler yapmayı planlıyorsunuz?

Çorlu TSO demek; Çorlu TSO Üyeleri demektir. İlk olarak, üyelerimizin memnuniyeti çerçevesinde; üyelerimizin odamız ile iletişimlerini en sağlıklı hale getirmek, konferans ve eğitimlerimizi kesinlikle üyelerimizin talepleri doğrultusunda gerçekleştirmek, üyelerimizin sorunlarını tespit ederek, ilgili makamlara iletmek planlarımızın ilk basamaklarını oluşturacaktır.

● TOBB'daki Kadın Girişimcilere yönelik çalışmaları nasıl değerlendiriyorsunuz?

Birliğimizin "Daha güçlü ekonomi için Türkiye'de Kadın Girişimciliğin Güçlendirilmesi" hedefiyle yola çıkarak oluşturduğu Kadın Girişimcilere yönelik çalışmaları yürekten destekliyorum. Birliğimiz çalışmaları ile; kadın girişimcilerimizin yolu açılmıştır. TOBB Başkanımız Rifat Hisarcıklıoğlu'nun "Bir milyon 219 bin işverenin sadece yüzde altısı, yani 75 bini kadındır. Bu durumdaki bir ülke, uluslararası piyasada rekebet edebilir mi? Bu durumdaki bir ülke, Avrupa Birliği'ne üye olabilir mi? Bu durumdaki bir ülkenin insanları zenginleşebilir mi" diyerek belirttiği hususlara Kadın Girişimciler Kurulu çalışmalarıyla cevap verdiğine inanıyorum.

● Türkiye'de genel olarak çalışan kadınların durumu üzerine görüşünüz nedir?

Kadın ekseninde dünya ve Türkiye'nin istatistiki verilerine bakıldığında ortaya çıkan tablolarda kadınların işgücüne katılma oranı en düşük ülke, Türkiye. Bu nedenle, ilk önce nedenleri ortaya koymamız gerekiyor. Ülkemizde çalışan kadının en önemli sorununun halen cinsiyet ayrımcılığı olduğunu düşünüyorum ve bunu üzülerek söylüyorum. Bu nedenle çalışan kadınlarımızın ayrımcılığa uğradıklarını düşünüyorum. Kadın; annedir, eştir, çalışandır. Tümünü bir yerde toplarsak; üretendir...

İZMİR TB YÖNETİM KURULU BAŞKANI IŞINSU KESTELLİ:

Çok Uzun Soluklu Bir Mücadele...

İTB Başkanı Işınsu Kestelli, TOBB'a bağlı 365 oda ve borsada seçimlerin tamamlandığını, meclislerdeki kadın üye sayısının yüzde 200 artışla 149'a çıktığını anımsatarak "Kadın girişimcilerin toplumdaki önemini kavramış ve gereğini yapan bir TOBB Başkanımız var. Bundan sonrası ise artık kadınlarımıza kalıyor. Çalışıp, başarılı olmaları lazım. TOBB Genel Kurulu ise bir seçim ortamıdır, bir yarıştır, başka bir atmosferi vardır. Mühim olan, Türkiye'nin standartlarını daha da yükseltmek için iyi hizmet verebilecek bir kadronun oluşmasıdır" dedi.

Temeli 1891 yılında atılan İzmir Ticaret Borsası (İTB) hem İzmir hem de çevresinin gelişiminde sürekli olarak itici bir güç oldu. İTB'nin yeni kadın Başkanı Işınsu Kestelli Ekonomik Forum'un sorularını yanıtladı.

● İzmir Ticret Borsası (İTB) seçim sürecini nasıl değerlendiriyorsunuz?

İzmir Ticaret Borsası (İTB), 118 yıllık tarihiyle Türk ticaret hayatının ulu çınarlarından biridir. 1891 yılında Nişli Hacı Ali Efendi ve onun etrafında toplanan bir avuç tüccarın çabaları sonucu temeli atılan İzmir Ticaret Borsası, İzmir ve çevresinin gelişmesinde hep itici güç oldu. Bu büyük kurumun üyesi olmaktan, yönetim kurulunda bulunmaktan ve nihayet bu yıl başkan sıfatıyla İTB'ye ve üyelerine hizmet verme noktasına ulaşmaktan son derece mutluyum. İzmir, yapısı itibariyle Türkiye için hep öncü kent olmuştur. Bugün bir dünya devi haline gelme yolunda hızla ilerleyen Vadeli İşlem ve Opsiyon Borsası'nın (VOB) kuruluşuna liderlik etmek bile tek başına bu öncülüğün göstergesidir. Biz de İzmir Ticaret Borsası'nın tarihine ve duruşuna yakışır bir seçim yaptık. İzmir Ticaret Borsası'nın bin 590'ı aşkın üyesi, önce 18 meslek komitesine 120 üye seçti. Bu meslek komitesi üyeleri de meclise 51 üye gönderdi. Bildiğiniz gibi geçen dönem İzmir Ticaret Borsası'na Başkanvekili olarak hizmet verdim. Sevgili Başkanımız Tuğrul Yemişçi milletvekili seçilip 2007 yılında TBMM'ye gidince, diğer Başkanvekilimiz Aydın Kesen'le ve çalışma arkadaşlarımızla bir değerlendirme yaptık ve seçimlere kadar Aydın Kesen'in Başkan olması kararını verdik. Seçimler yaklaşırken benim başkan olmam konusunda arkadaşlardan ciddi bir talep geldi. Yaptığımız temaslar sonucu güçlü bir kadro kurduk ve yönetime aday olduk. 2007 seçimlerinde Demokrat Parti'den milletvekili adayı olan Emin Dinleten arkadaşımız karşımıza rakip olarak çıkmaya karar verdi. Ancak biz, yaptığımız güçlü çalışmaların neticesini sandıkta fazlasıyla aldık. Emin Bey adaylıktan çekildi, kullanılan oyların yüzde 90'ını alarak yönetime seçildik. Seçildikten sonra bize rakip olan isimler de dâhil, bütün arkadaşları kucakladık, onlara İTB organlarında önemli görevler verdik. Son derece demokratik ve katılımcı geçen seçimlerin ardından bugün artık İzmir Ticaret Borsası'nı günün gereklerine uygun şekilde dönüştürmek için hep birlikte çalışıyoruz.

● Sizce girişimci kadınlar daha çok oda ve borsa yönetimlerinde yer almak için ne yapmalılar? Başka bir ifadeyle siz bu süreçten ne gibi dersler çıkardınız?

Bu seçimlerde, TOBB'un sevgili Başkanı Rifat Hisarcıklıoğlu ve arkadaşlarının yoğun teşvikiyle, kadın aday sayısında ciddi bir artış yaşandı. TOBB'a bağlı 365 oda ve borsada seçimler sonucu toplam 149 kadın üye meclislere girdi. Bu sayı önceki dönemde sadece 51'di. Biz de İTB'de Yönetim Kurulu'na bir kadın arkadaşımızı daha aldık. Bu gerçekten Türkiye ekonomisine kadın katkısı adına sevinilecek bir durum. Ancak şunu da hatırlatmakta fayda var: Kadınlar oda ve borsa yönetimlerinde yeteri kadar yer alamıyorsa bundan başta kadınlar sorumlu. Çünkü iş kadınları seçimlerle yeteri kadar ilgilenmiyorlar. İlgilenenler de, kadın vurgusuyla tepeden inme seçim kazanmak istiyor. Herkesi kastetmiyorum ama bu seçimlerde pek çok yerde bunu yaşadık. Oysa bu, çok uzun soluklu bir mücadele. Bugün karar verilip yarın oda ve borsa yönetimlerine girilmez, girilemez. Bu iş ciddi emek ister. Örneğin ben, İzmir Ticaret Borsası'na 1993'te meslek komitesi üyesi oldum. 1996 yılında yönetim kurulu üyeliğine seçildim. 2003'ten bu seçimlere kadar da başkanvekili idim. Dolayısıyla başkanlığa giden yolda üstlenilebile-

cek bütün görevlerde bulundum. İş kadınları, oda ve borsalarda veya diğer sivil toplum kurumlarının yönetimlerinde yer almak istiyorlarsa, bunu uzun soluklu bir hedef olarak önlerine koyup iyi çalışmalılar. Ben, "pozitif ayrımcılık", "kadın kotası" gibi aslında ayrımcı ve küçük düşürücü yöntemlerle bu tür kurumların yönetimine gelinmemesi gerektiğini düşünüyorum. Kimse alınmasın ama özürlüler gibi kota talep etmenin kadınları yaralayacağına inanıyorum. Kazanmak isteyen çalışmalı, bu işin başka doğrusu yok.

● İzmir TB Yönetim Kurulu Başkanı olarak bundan sonraki çalışmalarınızda neler yapmayı planlıyorsunuz?

İzmir Ticaret Borsası, Türkiye'nin tarımsal ticaret alanındaki en köklü kuruluşudur. Öncelikli hedefimiz bu kıymetli mirası geleceğe taşırken, dünyadaki gelişmeleri izleyen ve bünyesine adapte edebilen bir kurum yapısı ortaya koyabilmektir. Üyelerimize sunduğumuz hizmet kalitesini artırmak ve yönetim sistemimizi uluslararası kabul görmüş normlara yükseltebilmek amacıyla ISO 9000 Kalite Yönetim Sistemi Belgesi alınması ve TOBB akreditasyon sistemine dâhil olunması çalışmalarını sürdürüyoruz. Bu çalışmalar kapsamında borsamızın misyon ve vizyonunu üyelerimizle birlikte tartışarak değişen ülke ve küresel koşulları dikkate alarak baştan ortaya koyacağız. Diğer bir ifadeyle kurumsal kimlik geliştirme çalışmalarımız bizim için öncelikle eğileceğimiz alanlar arasında yer alıyor. 2009 yılında gerçekleştireceğimiz bir logo yarışması ile borsamız logosunun yeniden tasarlanmasını sağlayarak daha dinamik ve yenilikçi çizgimizi görsel olarak da ifade edeceğiz. Biz bu yeni dönemde borsamızın işleyişine yönelik tüm süreçleri gözden geçiriyor ve üye ihtiyaçlarına göre yeniden düzenliyoruz. Bu kapsamda bilgi teknolojisi kullanımını artırmayı ve üyelerimize sunduğumuz hizmetlerin uygun olanlarını elektronik ortama taşıyarak zaman ve maliyet avantajı sağlamayı planlıyoruz. Üyelerin gerek borsa gerekse birbirleri ile olan iletişimlerini artırarak bu ilişkilerin yeni iş ilişkileri ve ticaret hacminde artış doğurmasını hedefliyoruz. Tarihi borsa binası içinde yer alan toplantı odalarının, üyelerin kullanımı için daha işlevsel hale getirilmesi için de bazı düzenlemeler yapıyoruz. Binamızın fiziksel anlamda güçlendirme çalışmalarını gerçekleştirmeyi planlıyoruz. Karaburun Sultaniye cinsi üzüm üretiminin Karaburun Yarımadası'nda yeniden canlandırılması amacıyla kurduğumuz örnek bağda üretilen ürün için organik sertifikası alacağız. Organik tarımın özendirilmesi ve geliştirilmesi için yapılacak çalışmaları da özellikle önemsiyorum. Bölgemizde önemli miktarda üretilen ve konumuz olan ürünlerin rekolteleri, üreticilerin eğitilmeleri ve doğru tekniklerle üretimin gerçekleşmesi, insan ve çevre sağlığına duyarlı üretimin gerçekleştirilmesi konularının ilgili meslek kuruluşları ve üniversitelerle işbirliği kurularak çalışılması da hedeflerimiz arasında yer alıyor. Ülkemizde yasal mevzuatı hazır olan Ürün İhtisas Borsası ve Lisanslı Depoculuk konusunda da inisiyatif almak istiyoruz. Borsamızın Görece Beldesi'nde bulunan arazisinde depo-antrepo yatırımı için fizibilite yapacağız.

● TOBB'daki kadın girişimcilere yönelik çalışmaları nasıl değerlendiriyorsunuz?

TOBB özellikle Başkanımız Rifat Hisarcıklıoğlu ve ekibinin yönetiminde hem ekonomide hem de toplumsal sorunların çözümünde öncü rol üstlendi. Türkiye'de kadın girişimci sayısının artırılması ve iş kadınlarının yönetimde daha etkin rol alması sorunu, bugünden yarına çözülebilecek bir sorun değil. Ancak TOBB liderliğinde atılan adımlar son derece önemli. Özellikle 29 Ekim 2007'de kurulan TOBB Kadın Girişimciler Kurulu projesi, somut ve ufuk açıcı nitelikte. Bugüne kadar bu kurula ülke genelinde bin 275 kadın girişimcinin üye olması da bu ihtiyacın büyüklüğünün göstergesi. Kadının kendini ve girişimciliğini geliştirmeyi amaçlayan bu projenin, Türk kadın girişimcilerinin önüne yakın gelecekte büyük fırsatlar çıkartabileceğini düşünüyorum.

● Türkiye'de genel olarak çalışan kadınların durumu üzerine görüşünüz nedir?

Dürüst olmak gerekirse, Türkiye'de kadının işgücüne katılımının her aşamasında çağdaş ülkelerden geriyiz. Türkiye'nin kadın iş gücüne gereken önem ve değeri vermediği bir sır değil. Türkiye'de kadınların istihdam oranı yaklaşık yüzde 25. Yani ülkemiz, kadın istihdam potansiyelinin ancak dörtte birini kullanmakta, gerisini ise heba etmekte. Oysa Uluslararası Çalışma Örgütü'nün (ILO) verilerine göre, 2007'de küresel ölçekte kadın istihdam oranı, yüzde 49'dur. Bu rakam Avrupa Birliği'nde yüzde 56'dır. Son verilere göre ülkemizde 15,7 milyon erkek istihdamına karşı, kadın istihdamı ancak 5,6 milyonda kalmıştır. Yani, çalışabilir yaştaki 25,4 milyon kadından yaklaşık 20 milyonu, işgücüne dâhil edilememiştir. İstihdam edilen kadınların yüzde 44'ü tarım'dadır. Erkeklerdeyse bu oran sadece yüzde 19'dur. Demek ki zaten az olan kadın istihdamı, aynı zamanda nispeten düşük üretkenliğe sahiptir. Çünkü tarımdaki kadın istihdamının yüzde 74'ü, ücretsiz aile işçisi statüsündedir. Ama daha çarpıcı olanı, 1 milyon 259 bin işverenin sadece yüzde 7'si, yani 83 bini kadındır. Bu tablonun mutlaka değişmesi gerekiyor.

KAHRAMANMARAŞ TSO MECLİS ÜYESİ AYŞEGÜL KISAKÜREK:

Erkek Egemen Bakışın Arkaya Alınması Gerekiyor...

Kahramanmaraş TSO Meclis Üyeliği'ne seçilen Ayşegül Kısakürek, Samet Akman ve Medine Tanış.

Kadınların sağlam duruşunun çok önemli olduğunu ifade eden, Kahramanmaraş TSO Meclis Üyesi Ayşegül Kısakürek, "TOBB Başkanı M. Rifat Hisarcıklıoğlu, kadınları desteklediğini laf olsun diye söylemiyor, kalben ve beynen kadınları destekliyor. Kadınlar olarak bunu farkındayız" diyor.

Kahramanmaraş Sanayi Odası'ndaki seçimlerin teknik olarak yürütüldüğü için zor bir dönem olmadığını ifade eden Meclis Üyeliğine seçilen Ayşegül Kısakürek, sorularımızı yanıtladı:

● Arkada bıraktığınız seçim sürecini kısaca değerlendirir misiniz?

Başkanımız daha önceki sanayi odası başkanlığı döneminde de bu memleket için yüksek bir performans sergilemişti. Dolayısıyla sanayi odası başkanlığına rakip çıkmadı. Genel başkanımızın kadınlara yönelik yaptırımından dolayı listede kadın adayların öne çıkması öngörüldü. Bunu sanayi odasından da sürekli olarak söylüyoruz, aslında kadınların zekâsından da faydalanalım diye bir düşünce değil bize verilen görev. Sadece kadınların pembe kimliğinden kaynaklanan bir tercih oldu gibi geliyor. Tabii bunu ileriki zamanlarda bu işin bu kadar basit olmadığını, kadınların da Sanayi Odası'nda etkin rollerde ve başarı projelerde imzası olabileceğini önümüzdeki dönemde göstereceğiz. Aynı zamanda ben sanayi odası üyesi olmakla birlikte meslek komitesinde de başkanlık görevinde faaliyet yürütüyorum. Şirket olarak konfeksiyon bölümünde faaliyet gösteriyoruz. Konfeksiyon sektörünün Maraş bölgesinde eksinliklerini, tamamlanması gerekenleri bir proje haline getirmek üzere hazırlık yapıyoruz. Dolayısıyla bu meclis üyeliğinin sadece bir sıfattan daha ileri götürülebileceğini göstereceğiz. Tabii erkeklerden iki, üç sıfır mağlup başlıyoruz maça. Bu dönemde erkeklerden daha fazla efor sarf etmemiz gerekiyor ki daha sonraki seçimlerde bize kimliğimizdeki renginden dolayı değil gerçekten onlarla aynı eforu sarf edebilecek, aynı bilgiye sahip, ekipte olduğumuzu anlamış olmaları, bize mecburiyetten dolayı bu kadroda görev verilmesini isteyeceğiz.

● Girişimci kadınlara yönelik önerileriniz nedir?

Ticaretteki kadınların arkalarındaki gücün çok sağlam olması çok önemli, çünkü çevrenizdeki erkekleri bir güç olarak arkanıza aldığınızda diğer erkeklerin de size bakışı değişiyor. Zaten erkek egemen bir toplumda babam, eşim beni ön plana çıkarmaya çalıştıkları için diğer insanların da algılamasını biraz daha netleştiriyor, mecburi kılıyor. "Ben bunu böyle kabul ettiysem sen de edeceksin" anlamında çevredeki erkek egemen bakışın arkaya alınması gerekiyor. Diğer insanlar biraz daha soft bakabiliyor. İkincisi, ciddi anlamda kolay pes etmemek gerekiyor. Acaba kaçar mı, gider mi, giderse onun yerine başkasını koyabilir miyiz gibi düşüncelerle hareket edenler karşınıza çıkabiliyor. Bunlara karşı sağlam duruş çok önemli. Sonuçta tercih yapıldıysa ve bir yola çıkıldıysa, o yolu sağlam kat etmek lazım. Arada çıkan engelleri, taşları bir tarafa koyabilmek lazım. Bütün bunlar da ciddi bir efor gerektiriyor. Ayrıca kadınların çok okuması, bir erkek bir okuyorsa kadınların elli okuması gerektiğini düşünüyorum ki bir sohbet, bir tartışma ortamında kadınların da bilgi sahibi olduklarını görmeleri, oradaki insanların bilmediği bir noktayı sizin bildiğinizi fark etmeleri çok önemli.

● Genel olarak Türkiye'de kadınların durumunu nasıl değerlendiriyorsunuz?

Özelde bir aileyi bir anne, baba ve çocuklardan ibaret kabul edersek öncelik olarak bir

erkeğin çalışması bekleniyor. Ancak erkeklerin çalışmadığı, kadınların yoğun olarak çalıştığı sektörler var. Bunların doğru teşhis edilmesi lazım. Bir konfeksiyon sektöründe, bir hizmet sektöründe, bir eğitim sektöründe kadınlar erkeklerden çok daha başarılı, daha aktif olabiliyorlar. Dolayısıyla Türkiye birçok dinamiği bünyesinde barındıran bir ülke. Kadınların durumu da bölgelere göre farklılık göstermekte. Dolayısıyla bir Türkiye genellemesi çok yanlış olabilir. Kendi bölgem için her olayda olduğu gibi, eğer kadın çalışmak istiyorsa ben de bir işveren olarak kadını tercih ediyorum. Kadının emeğinde çok daha titiz, işe daha çok verimli geldiğini biliyorum. Doğu'yu çok bilmiyorum ama kendi bölgem için söylüyorum 20-10 yıl önceki kafalar değişti, kadınlar olarak çok yol kat ettik. Ancak üniversiteli ev hanımları doğdu. Ortam müsait olsa bile kadınlar nedense çalışmak istemiyor. Kendi elimizle büyük bir tüketici toplum oluşturduğumuz için bu anlamda çok ciddi bir iş gücünü kaybettik.

● Kadınlara yönelik önerileriniz var mı?

Türkiye'de kadınlar çok büyük nüfus oranına sahip. Bundan on beş yıl öncesi eğitim düzeyinde değiliz artık, daha çok çıtayı yükselten bir kitleyiz. Üniversite mezunu evinde oturan, evhamımı anneleri iş hayatına çekmek ekonomiye katkılarını sağlamak durumundayız. Genel anlamda da Türkiye'yi idare eden beyin takımına düşüyor ama bu durumu çok da farkında olmadıklarını düşünüyorum. Sonuçta bir ülke çapında milli gelir hasılası ölçülürken kadının da erkeğinde payı aynı oranla çarpılıyor. Dolayısıyla Türkiye'de kadınlar daha aktif olmalı, kadınları evde oturtacak kadar zengin bir millet değiliz ya da o kadar aptal bir ırk değiliz.

Bu noktada şu açıklamayı yapmak istiyorum. TOBB Başkanı kadına kadın olarak bakmıyor, kadınlara bir beyin gücü, bir ekonomik faktör olarak baktığını biliyoruz ve hepimiz toplantılarda dile getirdiği görüşlerini içtenlikle kabul ediyoruz. Bu noktada Kadın Girişimcilere yönelik haberlerin medyada biraz daha fazla yer alması gerektiğini düşünüyorum. Çünkü maalesef artık insanlar büyük puntolarla düşmeyen haberleri okumuyor. Dolayısıyla evinde oturan kadının veya biraz daha atıl olan kadının da bu dünyada bir kadın da farklı bir yer alış, duruş yaratabiliyor diyebilmesi için kadın girişimcilerin, toplantıların medyada geniş yer almasını istiyorum Tabi en büyük rol de ön saflarda mücadele eden kadınlara düşüyor çünkü toplumda kadınlara örnek olmak anlamında rol üstlenebilirsek onların biraz daha dikkatlerini çekeceğiz.

Azmetti Asırlık Oda Tarihinde Bir İlki Başardı

Hülya Akkaya, 111 yıllık Gaziantep Ticaret Odası tarihinde bir ilke imza atarak ilk kadın Meclis Üyesi ve TOBB delegesi oldu. Güneydoğu Bölgesinin ekonomik-sosyal hayatında kadınların etkinliğini artırmak isteyen Akkaya'nın, halen Gaziantep Turizm Derneği Başkan Yardımcısı, TOBB İl Kadın Kurulu Üyeliği, Türkiye Kadın Girişimciler Derneği (KAGİDER) Gaziantep Kurucu Üyesi, Gaziantep Girişimci İşkadınları Derneği Kurucu Üyesi, Fahri Trafik Müfettişi görevleri bulunuyor. Akkaya, Dünya Gazetesi "İllerinin En Başarılı Kadınları Ödülü" ve GAP Oskarları İş Kadını Ödülü başta olmak üzere birçok kurumdan başarı, teşekkür ve takdir ödülü aldı.

Aslen Sivaslı olan Akkaya, yaptığı açıklamada, girişimci ruhunun çok küçük yaşta başladığını ifade ederek, Gaziantep Üniversitesi'nde çalışırken sanayicilere eğitim verdiğini, üniversite bünyesinde ilk kreş ve anaokulunu kurduğunu da söyledi. Akkaya, "Ben, ilk meclis üyesiyim. Yönetim Kurulunda da kadın yok. TOBB delegesi olarak da tek bayanım" dedi. Meclise seçildiğinde, erkek üyelerin kendisini tebrik ettiğini ifade eden Akkaya, şunları anlattı:

"Bütün arkadaşlar son derece memnundu. Bu bana ciddi bir sorumluluk yükledi. Şimdiden kadın projeleri yapmaya başladım. Çalışan kadınları envanterini çıkarıyorum, tek tek görüşüyorum. Antep'te fıstık kıran, zeytin kıran kadınları sanayiye kazandıracağım. Tarımda, sağlıkta, birçok sektörde kadının daha fazla yer almasını istiyorum."

Türkiye'de kadınların ekonomik ve siyasi karar alma mekanizmalarında yeterince yer alamadığına, ama artık kadınlarda bir kıpırdanma gördüğünü ifade eden Akkaya, şunları söyledi: "Bence görülmeyen bir engel vardı. Ayakları üzerinde durmaya çalışan, hem evini hem çocuklarını idare edip memur olan kadınlarda hiçbir sorun yok. Ne zaman piyasa çıksın o zaman sıkıntı başlıyor. Burada medyayı da suçluyorum; çalışan kadını hep farklı gösteriyorlar. Bütün erkeklerde ve çocuk yetiştiren anneler de (kızım öğretmen, bankacı olsun, çalışma saati belli olsun) diyor. Kızım sanayici olsun diyen bir kadın tanımıyorum. Kadının elde etmesi gereken daha çok hakkı var, ama en büyük engelin de kadının kadına engeli olduğunu düşünüyorum, (O niye o pozisyonda ben değilim) diye... Erkeklerde kıskançlık bu boyutta yok. Kadın kadına destek olsa meclise, belediyelere, odalara daha fazla girerler. İşletmeci kadınlarımız, gençlere örnek yol çizmeli."